

امام رضائين (ع) مختلف دین عالمری اینن معروف مناظره‌لری

حضرت امام رضا (ع) مروده اولدوغو قیسا مَدّت بویوندا آیری دینلرین عالمرلرین چوخلو مناظره‌سی اولدو کی اونلارین لاپ مشهورو

... مسیحی ...

حضرت امام رضا (ع) مروده اولدوغو قیسا مَدّت بویوندا آیری دینلرین عالمرلرین چوخلو مناظره‌سی اولدو کی اونلارین لاپ مشهورو مسیحی «جائلیق» و یهودی «رأس‌الجالوت» اینان ایدک.

بو مناظره‌لری شیخ صدوق، عیون اخبار الرضا کتابیندا و مرحوم علامه مجلسی بحار الانوار کتابی‌نین 49-جو جلدینده عیون کتابیندات نقل ائدیپ. بو مناظره‌لر مسند الامام الرضا کتابی‌نین 2-جی جلدینده ده نقل اولوب.

او حضرتین ینددی معروف مناظره‌سی وار کی بوردا اونلارین ایکیسینی نقل ائدریک. مناظره‌لر بونلاردیر:

1. بؤیوک مسیحی عالم جائلیق اینن مناظره

2. بؤیوک یهودی عالمی رأس الجالوت اینن مناظره

علی بن موسی الرضا - علیه‌السلام - مامونا داخل اولاندان سونرا او، مخصوص وزیرى فضل بن سهله مختلف مکتبلرین عالمرلینی مجلسه و مناظره‌یه چاغیرماغا امر ائله‌دی.

فضل بن سهل اونلاری چاغیردک و هامیسی ییغیشاندان سونرا مأمونون یانینا گلیپ هامیسی‌نین حاضر اولدوغونو خبر وئردک.

مأمون دئدی: «هامیسی داخل اولسون». هامیسی گلندن سونرا اونلارا خوش گلدین دئییب آرتیردی: «من سیزی خیر ایش اوچون چاغیرمیشام. سنویرم مدینه‌دن تازا گلمیش عمی اوغلومونان مناظره ائلیسه‌سیز. صباح هامیز منیم یانینا گلین و هنج بیریز غایب اولمایین». هامیسی قبول ائدیپ گئتدیلر.

حسن بن سهل نوفلی دئییر: « امام علی بن موسی الرضائین (ع) نزدیکده صحبته مشغول ایدوق کی حضرتین خادمی باسر ایچری گلیپ دئدی: «مأمون سیزه سلام گؤندریر و دئییر: «قارداشین سنه قربان اولسون! مختلف مکتبلر و دینلرین اصحابی و اربابى مجلسیمیزه ییغیشیلار. زحمت قبول ائله‌سیز صباح بیزیم مجلسه گلیپ اونلارین سؤزلرینی ائشیدیین. مایل اولماساز دا اصرار ائتمیرم، ینته مایل اولساز بیز سیزین نزدیکه کلریک و بو بیزیم اوچون آساندیر».

امام - علیه‌السلام - قیسا و معنالی بیر سؤزونن بویوردولار: «منیم سلامیمی اونا چاتدیر و دئنه بیلیرم نه ایستیرسن ! من ان‌شاءالله صباح سیزین یانیزدا اولاجام» (صدوق، ج 1 ص 155)

امامین دوستلاریندان اولان نوفلی دئییر: «باسر مجلسدن چیخاندان سونرا امام - علیه‌السلام - منه باخیب بویوردو: «سن عراق اهلی‌سن و عراقیلار ظریف و عاغیللی اولارلار، بو باره‌ده نه دوشونورسن؟ مأمونون شرک اهلی و مذهبلرین عالمرلینی بیر ینره ییغماقدان نه نقشه‌سی اولا بیلر؟»

نوفلی دئییر: «عرض ائله‌دیم ایستیر سیزی امتحان ائله‌سین و سیزین علمیزین اندازه‌سی‌نین نه قدر اولدوغونو بیلسین. آما ایشینی ضعیف بینورهه اوستونه قویوب، اللهـا آند اولسون پیس نقشه تۆکوب».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «نه ایش گؤرور و هانسی نقشه‌نی تۆکوب؟»

نوفلی دئدی: «کلام علمی‌نین عالمرلی بدعت اهلیدلر و مسلمان عالمرلین مخالفدیلر. نییه کی عالم واقعّتلری دانماز، آما بونلار دانماق و سفسطه اهلیدلر. اللهـبن بیریغینا دلیل گتیرسن قبول ائتمزلر. حضرت محمدین (ص) الله رسولو اولدوغونو دئسن، اونون رسالتینی ثابت ائتمه‌نی ایستیه‌چاقلار. خلاصه اونلار مغالطه‌یه ال آتیب او قدر سفسطه ائتلرلر کی انسان سؤزوندن ال چکسین. سنه قربان اولوب بونلاردان اوزاق اول!».

امام - علیه‌السلام - گولومسه‌ییب بویوردو: «ای نوفلی، قورخورسان منیم دلیل‌لریمی باطل ائدیپ یولو منه باغلایلار؟»

نوفلی جواب وئردک: «اللهـا آند اولسون کی یوخ! منیم سنه گؤره قورخوم یوخدور اومیدیم وار الله سنی اونلارا غالب ائلیه».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «ای نوفلی سنویرسن بیله‌سن کی مامون کؤردوغو ایشدن پشیمان اولاجاق؟»

نوفلی دئدی: «بلی»

امام - علیه‌السلام - بویوردو: « تورات اهلی قاباغیندا منیم استدلال‌لریمی توراتلاریندان ائشیدینده، انجیل اهلی قاباغیندا انجیلین، زبور اهلی قاباغیندا زبورونان و روم اهلی قاباغیندا روم دیلی اینن و مختلف مکتبلرین تابعلری قاباغیندا جوابلارینی اؤز دیللرینده ائشیدینده، بلی هر بیر دسته‌نی آیریجا باطل ائله‌دیغیمدا، بیر جور کی اؤز مذهبلرین بوشلاییب منیم سؤزومو قبول ائله‌دیلر، او زمان مأمون نظرده توتدوغو مقاما مستحق اولمادیغینی بیلر! اوندنا پشیمان اولاجاق و الله‌دان سوواک هنج حرکت و کوچ یوخدور؛ و لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ »

نوفلی دئییر: «سحز اولدوغوندا فضل بن سهل، امامین - علیه‌السلام - حضورنا گلیپ دئدی: «قربانین اولوم، عمی اوغلون (مأمون) سیزی گؤزلور و جماعت اونون یانیندا حاضر دیلر. بو باره‌ده نظریز نه‌دیر؟»

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «سن قاباقدא گند من‌ده ان‌شاءالله گلرم. سونرا دستماز آلیب و سویقی شربتی (اوندان دوزنل مخصوص شربت) ایچیب بیزه ده وئردک ایچدیک. سونرا او حضرتله چیخدیق کی مامونا وارد اولاق».

مجلس، تائینمیش و مشهور آدمالارینان دولو ایدک و محمد بن جعفر، (امام صادقین (ع) اوغولو و امام رضائین (ع) عمیسی) بنی هاشم و آل ابی طالبدن بیر عدّه و قوشون باشچیلاریندان حاضر ایدیلر.

امام - علیه‌السلام - مجلسه وارد اولاندا مأمون و محمد بن جعفر و بنی هاشمین هامیسی آباغا قالخدک.

امام - علیه‌السلام - مأمونون یانیندا اوتوردو آما اونلار امامین - علیه‌السلام - احترامینا هله ایاق اوسته دورومشدولار تا کی اوتورماق امری وئرینندن سونرا هامیسی اوتوردو. مأمون امامینان - علیه‌السلام - دانیشماغا ییزیشدی، سونرا جائلیقه اوز توتوب دئدی:

«ای جائلیق! بو منیم عمی اوغلوم، علی بن موسی بن جعفردی. سنویرم اونونلا دانیشیب مناظره ائلیسه‌سن. آما بختلرده عدالتی رعایت ائله‌مه».

جائلیق دئدی: «ای مأمون! من اونونلا نجه مناظره ائدیم؟ او، من داندیغیم کتابا استدلال ائلیه‌چاق و او منیم اینانمادیغیم پیغمیره اعتقادکی وار».

بو آندا امام - علیه‌السلام - صحبته باشلادی: «ای نصرانی! سنه اؤز انجیلینه استدلال ائتمس اقرار ائلرسن؟» جائلیق دئدی: «من انجیلین سؤزونو دانا بیلرم؟ بلی اللهـا آند اولسون منیم ضریمه اولسا دا اقرار ائلرم».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «نه ایسته‌سن سوروبش و جوابینی آل!»

جائلیق دئدی: «عیسی‌نین نبوّی کتابی باره‌ده نه دئییرسن؟ اونلاردان بیر شئی دانیرسان؟»

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «من عیسی‌نین نبوّی و کتابینا و حواری‌لری اقرار ائندن اّمّینه وئردیغی بشارته اعتراف ائلیرم. آما محمدین (ص) نبوّتینه و کتابینا اقرار ائتمه‌ین و اونو اّمّینه بشارت وئرمه‌ین عیسی‌یه کافر».

جائلیق دئدی: «قضاوتده ایکی عادل شاهددن استفاده ائله‌میرسن؟»

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «بلی».

جائلیق دئدی: « محمدین (ص) نبوّتیه اؤز مذهبیندن سوواک و نصرانی‌نین قبول ائله‌دیغی ایکی شاهد اقامه ائله و بیزدن بو باره‌ده اؤز مذهمیمزدن سوواک ایکی شاهد ایسته».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: « ای نصرانی ایندی انصافا گلدین، عادل اولوب عیسی بن مریمین نزدیکده مَقْدَم اولان بیرینی قبول ائلیرسن؟»

جائلیق دئدی: «بو عادل کیمیدیر؟ آدینی دئ».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: دیلملی «یوحتّا» باره‌ده نه دئییرسن؟»

جائلیق دئدی: «به به ! مسیح یانیندا لاپ عزیز شخصی آد آپاردین».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «انجیلده بو سؤز وار کی یوحتّا دئدی: «حضرت مسیح منی عرب محمدین دینیندن خیردار ائله‌دی و منه بشارت وئردک کی اوندان سونرا بنّله بیر پیغمبر گله‌چاق؟ من‌ده حواری‌لره بشارت وئردیم و اونلاردا اونا ایمان گئیردیلر؟»

جائلیق دئدی: «بلی ! بو سؤزو یوحتّا مسیح‌دن نقل ائدیپ و بیر کیشی‌نین نبوّتی و اهل بیتی و وصی‌سینه بشارت وئریپ. آما نه زمان اولدوغونو دئمه‌ییب و بو دسته‌نی بیزه آد آپارماییب کی اونلاری تانی‌یاق».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «بیز بیرینی انجیل اوخوماغا گئیرساق کی محمدین (ص) و اهل بیتی‌نین آدی اوندنا اولان آیه‌لری اوخوسون، اونا ایمان گئیررسن؟»

جائلیق دئدی: «چوخ یاخجی اولار».

امام - علیه‌السلام - روملی نسطاسا دئدی: «انجیلین اوچونجو سیفرینی ازیرسن؟»

نسطاس دئدی: «بلی ازیرم».

سونرا امام - علیه‌السلام - یهودلارین بؤیوگو رأس الجالوتا اوز توتوب بویوردو: «سن‌ده انجیل اوخویارسان؟»

رأس الجالوت جواب وئردک: «جانینا آند اولسون اوخویارام».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «اوچونجو سیفرینه باخ. اوندنا محمد (ص) و اهل بیتیندن (ع) سؤز گئدسه منیم نفعیمه شهادت وئر، یوخسا شهادت وئرمه».

سونرا امام - علیه‌السلام - اوچونجو سیفری اوخودو تاکی پیغمبرین (ص) آدینا چاتدی. اوردنا دایاندک و جائلیقه اوز توتوب بویوردو: «ای نصرانی! سنی مسیح و آناسی‌نین حقّی، منیم انجیلدن خیرلی اولدوغومو قبول ائلیرسن؟»

جائلیق دئدی: «بلی».

سونرا امام - علیه‌السلام - پیغمبر (ص) و اهل بیتی‌نین (ع) آدینی اونا اوخویوب بویوردو: «ای نصرانی نه دئییرسن؟ بو عیسی بن مریمین سؤزودو؟ بونو دانسان انجیلین بو باره‌ده دئدیغینی، موسی و عیسی‌نی دانیب کافر اولورسان».

جائلیق دئدی: «انجیلده اولان شئیی دانمارام و اونا اعتراف ائله‌رم».

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «هامیز اونون اقرارینا شاهد اولدو». سونرا بویوردو: «هر نه سؤالین وار سوروبش!»

جائلیق دئدی: «عیسی بن مریمین حواری‌لریندن خیر وئر گؤروم نچه نفر ایدیلر و هابئله انجیل عالمرکی نجه نفریدیلر؟»

امام - علیه‌السلام - بویوردو: «پیلن بیر انسانندان سوروبشدون. حواری‌لر 12 نفریدیلر و اونلارین علمی و افضلی لوقا ایدک. آما بؤیوک نصرانی عالمرکی اوچ نفر ایدیلر: باخ دیاریندا بؤیوک یوحتّا، قرقیسا دیاریندا آیری یوحتّا، و رجاز دیاریندا دیلمی یوحتّا. پیغمبر (ص) و اهل بیتی‌نین (ع) آدی اونون نزدیکده ایدک و عیسی و بنی اسرائیل اّمّتلرینه بشارت وئرن‌ده او ایدک».

سونرا بویوردو: «ای نصرانی اللهـا آند اولسون بیز او عیسی‌یا اینانیروق کی محمده (ص) ایمانی واریدک. آما سیزین عیسی‌زا فقط بیر ایرادیمیز وار او دا بو کی او، آز اوروچ توتوب و آز

نماز قیلاردی!»

جائلیق بیردن حیرتلیب دندی: «الله- آند اولسون علمینی باطل ائتدین و ایشینین بینوره سینی ضعیفلتدین، من بنله ظن ائلیردیم سن مسلمانلارین اعلمی سن!»

امام-علیه السلام بویوردو: «نه اولوب کی؟»

جائلیق دندی: «چونکی دئییرسن عیسی آز نماز قیلیب آز اوروچ توتاردی، بیر حالداکی عیسی بیر گونده افطار اتمه دی و هنج گنجه نی یاتمادی و صائم الدهر و قائم اللیل ایدی.»

امام-علیه السلام بویوردو: «کیم اوچون اوروچ نوتوب نماز قیلیردی؟»

جائلیق جواب وئریمه ییب ساکت قالدی. (عیسی نین بنده لیغینا اعتراف ائتمه ایدی اونون الله لیغینا اینانماقلاری اینن توتمازدی.)

امام-علیه السلام بویوردو: «ای نصرانی سندن آیری بیر سؤالیم وار.»

جائلیق تواضعکار لیغینان دندی: «بیلسم جواب وئرهرم.»

امام-علیه السلام بویوردو: «سن عیسی نین، الله اذننی اینن اولولری دیریلتمگی دانیرسان؟»

جائلیق چیخیلماز وضعیته قالیب مجبوراً دندی: «دانیرام، چونکی اولولری دیریلدن، آنادان گلمه کورون گوزلرینی آچان و برص مرضینه مبتلا اولانی شفا وئرن بیر، الله سایلیب و الوهیتیه استحقاقی وار!»

امام-علیه السلام بویوردو: «حضرت الیسعده بو ایشلری گوزوردو. او سو اوستونده یئردی و اولولری دیریلندی و برصه مبتلا اولانلاری و کورلاری شفا وئردی، اما امتی اونا الوهیت قایل اولماییب اونو عبادت ائله مه لیدیلر. حزقیل پیغمبر ده مسیحین ایشینی گوزوب اولولری دیریلندی.»

حضرت سونرا راس الجالوتا اوز توتوب بویوردو: «ای راس الجالوت توراتدا تاپیرسان کی یخت النصر، بنی اسرائیل اسیرلرینی، حکومتین بیت المقدس اینن مبارزه ائله دیغی زمان، بایله گئیردی. الله، حزقیلی اونلارا طرف گوندردی و او اونلارین اولولرینی دیریلندی؟ بو حقیقت توراتدا یازیلیب. حقی دانانلاردان سوواکی هنج کس اونو دانماز.»

راس الجالوت دندی: «بیز بونو ائشیتیمیشوق و بیلیروق.»

امام-علیه السلام بویوردو: «دوز دئییرسن» سونرا آرتیردی: «ای یهودی توراتدان بو سیرف تاپ» سونرا حضرت اوزو اونو اوخوماغا باشلادی. یهودی کیشی شوک اولدو و حیرته قالدی.

سونرا امام-علیه السلام- اوزونو نصرانی به توتوب اسلام پیغمبری نین (ص) معجزه لری نین بیر بؤلومونو، بعضی اولولرین او حضرتین الی اینن دیریلمه سی و بعضی ناعلاج مریضلرین اونون برکتینه شفا تاپماسینی سایدی و بویوردو: «بونولا بنله بیز هنج وقت اونو اوز الله-یمیز سایمیریق. بو جور معجزه لره گوره عیسی نی اوز الله-یز بیلسز، «الیسع» و «حزقیل»-

ی ده اوزوه معبود بیلمه لیسیز. چونکی اونلار دا اولولری دیریلدیلر. هابنله خلیل ابراهیم قوشلاری توتوب باشلارین کسیدی و اونلاری اطرافداکی داغلا را قوبدو سونرا اونلاری چاغیراندا هامیسی دیریلدیلر. موسی بن عمران دا بنله بیر ایشی اونولا. طور داغینا کلیب ایلدیریم تاثیرینده اولنلرین گوردو. سن بو حقیقتلری دانا بیلمزسن چونکی تورات، انجیل، زبور و قرآن اوندان دانیشیب، بنله اولسا بونلارین هامیسی نی اوز الله-ین بیلمه لیسن.»

جائلیقین وئرهمه سی جوابی اولمادیغیندان تسلیم اولوب دندی: «سوز سنین سوزوندور و واحد الله-دان سوواکی آیری معبود یوخدور.»

سونرا امام-علیه السلام- انجیل باره ده آیری سواللار سوروشدو و جائلیقین دانیشیغیندان تناقضلر چیخارتدی.

جائلیق تماماً چاره سیز قالمیشدی و قاچماغا یتری یوخ ایدی. بونا گوره امام-علیه السلام- اونا بیر داها دئینده کی «ای جائلیق هر نه ایستیرسن سوروش» سوالدان چکیندی و دندی: «ایندی آیریمی سوروشسون. آند اولا مسیحه کی مسلمانلار ایچینه سنین کیمی اولدوغونو گمان ائله میردیم.»

لینک مطلب در سایت : <http://torki.tebyan-tabriz.ir/?MID=21&Type=News&id=697>